

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoP/7/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315208628
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8315208628.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Diany Vlčkovej, v právnej veci mal. Q. T., nar. XX.X.XXXX a mal. T. T., nar. XX.X.XXXX, zastúpených opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny X., za účasti matky S.. Y. T., nar. X.X.XXXX, bytom Q. XXX, zastúpenej JUDr. Františkom Svatuškom, advokátom, so sídlom v Humennom, Námestie slobody 25 a otca S.. I. T., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. XXX, za účasti Okresnej prokuratúry X., o návrhu matky o zvýšenie výživného a zmenu úpravy styku a o návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti, na zníženie výživného a zrušenie tvorby úspor, o odvolaní matky a otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 3.11.2017 č. k. 10P/196/2015-426 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom návrh matky na zmenu úpravy styku maloletých detí s otcom zamietol. Matke uložil povinnosť oznámiť kolízному opatrovníkovi do 10 dní od vyhlásenia rozhodnutia mailovou adresu, na ktorú jej otec bude oznamovať, či uskutoční styk s maloletými deťmi alebo nie. Kolízny opatrovník v lehote 10 dní od oznámenia mailovej adresy matky oznámi túto adresu otcovi. Otec je povinný na adresu matky oznámiť najneskôr v piatok do 12:00 hod. pred víkendom, v ktorom je upravený jeho styk s maloletými deťmi, či sa tento styk uskutoční. V prípade, ak matka neobdrží žiadnu správu v stanovenej lehote, má sa za to, že sa styk neuskutoční. Návrh otca na zverenie maloletých detí do jeho starostlivosti zamietol. Zamietol tiež návrh otca na zrušenie tvorby úspor. Zamietol návrh otca na zníženie výživného a pokiaľ ide o návrh matky na zvýšenie výživného, tomuto sčasti vyhovel, keď zmenil predchádzajúce rozhodnutie súdu o určení výživného tak, že zvýšil výživné pre mal. Q. T. zo sumy 150,- eur mesačne na sumu 170,- eur mesačne od 8.7.2015 do 31.8.2016 a na sumu 200,- eur mesačne od 1.9.2016. Zvýšil výživné pre mal. T. zo sumy 150,- eur mesačne na sumu 170,- eur mesačne 8.7.2015 s tým, že toto výživné je povinný otec platiť k rukám matky vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred. V prevyšujúcej časti návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Zároveň súd znížil výšku tvorby úspor zo strany povinného otca pre mal. Q. na sumu 50,- eur mesačne od 1.2.2017 a pre mal. T. na sumu 50,- eur mesačne od 1.2.2017. Dlžné výživného za obdobie od 8.7.2015 do 3.11.2017 pre mal. Q. vo výške 1.004,66 eur uložil otcovi zaplatiť do šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Dlžné výživné pre mal. T. za uvádzané obdobie v sume 554,66 eur uložil otcovi uhradiť v lehote šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že návrh matky na zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi nie je dôvodný a tento návrh z jej strany zamietol. Uviedol, že nie je v záujme maloletých detí zúžiť úpravu styku s otcom, najmä v súčasnom období, keď sa stretávanie takmer nerealizuje. Okrem skutočnosti, že maloleté deti každý víkend cestovali do miesta bydliska otca, čo ich podľa matky unavovalo, iný dôvod na zmenu úpravy styku matka neuvádzala. Rovnako súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti. Prihliadol na to, že matka má vytvorené podmienky pre starostlivosť o maloleté deti, o deti sa riadne stará, deti chodia do školy riadne pripravené, majú potrebné učebné pomôcky, zapájajú sa do mimoškolských aktivít. Nedostatky v starostlivosti o maloleté deti matkou zistené neboli. Maloleté deti vyjadrili názor, že chcú, aby to ostalo tak ako doposiaľ, dokonca vyjadrili názor, že sa s otcom stretávať nechcú. Podľa súdu prvej inštancie záujem otca o zverenie maloletých detí do jeho starostlivosti nie je skutočný, keďže tento v súčasnosti ani súdom upravený styk nevyužíva a nesnaží sa o rozšírenie stretnutí s maloletými deťmi tak, aby sa viac podieľal na ich aktivitách, pričom v tomto roku má aj dostatok časového priestoru, keďže je na dôchodku, má možnosť byť deťom nablízku aj z toho dôvodu, že v meste T. býva jeho matka. Je podľa súdu prvej inštancie nepochopiteľné konanie otca, ktorý svoj byt vo O. daroval svojej matke, odpredajom toho bytu mohol získať finančné prostriedky na kúpu, či prenájom bytu v blízkosti maloletých detí. Žiadne konanie otca nenasvedčuje tomu, že jeho záujem o zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti bol skutočný. Pokiaľ ide o zvýšenie výživného pre maloleté deti v zmysle návrhu matky, súd tomuto návrhu sčasti vyhovel, keď zdôraznil, že v čase poslednej úpravy výživného súdom mala mal. Q. 4 roky, v čase podania návrhu navštevovala I. stupeň základnej školy, počas konania nastúpila aj na II. stupeň základnej školy. Mal. T. mal dva roky a počas konania je žiakom I. stupňa základnej školy. Do 31.1.2017 bol otec maloletých detí v služobnom pomere, jeho príjem v roku 2015 predstavoval 1.977,99 eur mesačne, v roku 2016 1.942,52 eur mesačne v čistom a od 1.2.2017 mu bol priznaný výsluhový dôchodok vo výške 1.304,53 eur mesačne. Otec spláca úver v Z. banke v sume 138,75 eur mesačne, kde mu ostáva splatiť sumu 2.664,- eur. Uvádza náklady na cestovné za deťmi, nájom bytu v R. 413,80 eur, poplatky súvisiace s užívaním bytu v R., životné poistenie 36,18 eur mesačne, poistné pre mal. Q. 16,60 eur mesačne, náklady na byt vo O. 222,99 eur mesačne. Ďalej poukazoval na náklady na stravu, na oblečenie a ďalšie súvisiace potreby. Platí výživné pre manželku 60,- eur mesačne. Poukazoval na to, že má pôžičku od pána A. 34.793,32 eur so splátkou 320,- eur mesačne a pôžičku od matky Q. T. 3.000,- eur, 4.700,- eur, 2.500,- eur. Otcovi bolo vyplatené odchodné 26.341,35 eur, ktoré podľa svojho vyjadrenia použil na vrátenie pôžičky pre pána A.. Matka je nezamestnaná, okrem rodinných prídavkov iný príjem nemá. Za prenájom bytu platí 300,- eur mesačne. Maloleté deti majú už vytvorené úspory po 8.000,- eur každé z nich, čo súd považuje za viac ako postačujúce. Viac sa zvyšujú ich výdavky v súvislosti s návštevou školy a aktuálnym vekom. Matka sa na tvorbe úspor pre maloleté deti nepodieľa, pretože je dlhodobo nezamestnaná. Súd prvej inštancie považuje príspevok otca na úspory vo výške po 50,- eur mesačne na každé dieťa za primeraný, preto znížil výšku tvorby úspor na túto sumu. Na druhej strane zvýšil výživné pre maloleté deti, a to pre mal. Q. na 170,- eur mesačne od podania návrhu, keď u nej došlo k zmene pomerov v tom, že nastúpila na I. stupeň základnej školy, čo nepochybne zvýšilo výdavky na zabezpečovanie jej potrieb. Od 1.9.2016 mal. Q. začala navštevovať II. stupeň základnej školy, čo opäť má za následok zvýšenie nákladov, preto súd výživné zvýšil od tohto obdobia na 200,- eur mesačne. U mal. T. výživné zvýšil na sumu 170,- eur mesačne v súvislosti s jeho nástupom na I. stupeň základnej školy. V danom období mal otec maloletých detí príjem vo výške okolo 2.000,- mesačne v čistom. Bolo teda v jeho možnostiach prispievať na výživu touto zvýšenou sumou, najmä ak súd znížil aj tvorbu úspor. Od februára 2017 sa stal otec poberateľom výsluhového dôchodku, bolo mu vyplatené aj spomínané odchodné vo výške 26.000,- eur. Súd prvej inštancie má za to, že ak otec tvrdí, že použil tieto prostriedky na úhradu dlhov, uvedená skutočnosť nemôže byť na úkor maloletých detí. Zdôraznil tiež to, že matka maloletých detí nepracuje, nič jej pritom nebráni, aby sa zamestnala a prispela tak na zvýšenie životnej úrovne maloletých detí, preto nevyhovel návrhu matky na zvýšenie výživného v požadovanom rozsahu, a to na sumu po 300,- mesačne na každé z detí. Pokiaľ otec daroval byt vo O. svojej matke, predajom bytu mohol získať finančné prostriedky, ktoré mohol použiť nielen na úhradu dlhov, ale aj na výživu pre maloleté deti. Súd prvej inštancie odôvodnil rozhodnutie o dlžnom výživnom pre každé z maloletých detí a vzniknutý dlh na výživnom v súvislosti so zvýšením výživného umožnil otcovi zaplatiť v dlhšej lehote 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku s prihliadnutím na to, že mu bolo vyplatené odchodné vo výške viac ako 26.000,- eur. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 52 C.m.p..

3. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie matka maloletých detí, a to konkrétne proti výrokom, ktorými bol zamietnutý jej návrh na zmenu úpravy styku maloletých detí s otcom, o povinnosti oznámiť

mailovú adresu kolíznemu opatrovníkovi, ako aj o zamietnutí návrhu v časti výživného a proti výroku o lehote splácania dlžného výživného. Uviedla, že rešpektuje rozhodnutia súdu o úprave styku otca s maloletými deťmi a tiež právoplatné rozhodnutie súdu o zverení detí do jej starostlivosti. Kolízny opatrovník robí pravidelné šetrenia, situáciu v rodine monitoruje a deti sa pred pracovníkmi kolízneho opatrovníka vyjadrujú o styku s otcom. Otec nedodržiava rozhodnutie súdu tým, že má deti odovzdať matke, už päťkrát deti odovzdávala svokra, niekoľkokrát ich odovzdával manželov brat. Nesúhlasí so zamietnutím návrhu o zmenu úpravy styku detí s otcom. Otec len deklaruje svoj záujem o deti, v skutočnosti uprednostňuje osobné záujmy pred záujmami detí. V súvislosti so stretávaním sa s otcom deti trávajú dlhý časový úsek cestovaním. O tom, že otec nemá skutočný záujem stretávať sa s deťmi svedčí, že 7 mesiacov za deťmi neprišiel, matke neoznamoval, že po deti nepríde, keď ho deti v stanovený čas čakali. Deti aj matka tak majú zbytočne stresujúce piatky. Čo sa týka mailovej adresy, matka si myslí, že nejde o dobré rozhodnutie zo strany súdu, bude dochádzať k nedorozumeniam, k manipulácii mailovej korešpondencie, čo otec bude zneužívať a začne podávať ďalšie trestné oznámenia na matku. Takéto riešenie nie je na prospech detí ani matky. Trvá na pôvodnom návrhu o zvýšenie výživného na sumu po 300,- eur mesačne na jedno dieťa. Nesúhlasí s tým, že by u syna T. bolo nižšie výživné, výživné pre obe deti malo byť podľa jej názoru stanovené v rovnakej sume. Obe deti majú v podstate rovnaký rozsah mimoškolskej činnosti. Matka sa tiež domnieva, že výška úspor sa nemala meniť. Deti majú vynikajúci prospech, je viac ako pravdepodobné, že budú pokračovať v štúdiu na vysokej škole, tieto našetrené peniaze sa deťom zídu buď na vzdelanie alebo na štart do života. Matka preto navrhuje, aby výška úspor menená nebola. Otec má finančné prostriedky aj na tvorbu úspor. Sám dobrovoľne nikdy peniaze nešetril, je zadlžený, majetok rozdáva, myslí tým to, že otec daroval svojej matke byt, ktorý získal vo O. a ktorého trhovú hodnotu je aspoň 150.000,- eur. Nesúhlasí tiež s lehotou na doplatenie dlžného výživného, myslí si, že ide o dlhú lehotu. Otec má k dispozícii odchodné 26.000,- eur, preto navrhuje, aby dlh na výživnom bol otcovi uložený zaplatiť do 10 dní od právoplatnosti rozsudku. Zdôrazňuje to, že náklady na výchovu a výživu detí od podania návrhu sa zvýšili. K úprave styku matka navrhuje, aby čas odovzdania detí bol v sobotu stanovený od 11:00 hod., aby si deti ráno mohli pospať, najesť sa, zopakovať si učivo a ísť za otcom. Navrhuje, aby v nedeľu vrátili o 15:00 hod. z rovnakých dôvodov, aby sa pred začiatkom školy mohli ešte naučiť, zopakovať učivo, oddýchnuť si, príp. stihnúť program s rovesníkmi a ísť v klude spať. Pri tejto úprave styk s deťmi si deti neoddychnu a pondelky sú pre ne potom v škole náročné. Matka si myslí, že otec nemá o deti záujem, o osobnú starostlivosť požiadal len preto, aby neplatil výživné s argumentom, že matka mu pomôže, pričom jeho matka žije v T. na východe republiky a manžel v Y. pri R., na západnom konci republiky. Inými slovami, chce dosiahnuť to, aby sa jeho matka starala o deti a on nemusel platiť výživné. Otec má pocit, že 300,- eur výživného platí pre matku a nie pre deti a o deti skutočný záujem nemá. Matka tiež uviedla, že si aktívne hľadá prácu, absolvuje pohovory, ale matku, ktorá sama vychováva dve školopovinné deti zamestnávateľa nechcú, obávajú sa, že bude často chýbať v práci. Pracovných miest na východe je nedostatok. Tiež prebieha trestné konanie, o ktoré sa postaral otec, a matke to pri pre súdy. Náklady otca, ako ich prezentuje v konaní, sú neúmerne vysoké, otec si nemusel platiť dva byty. Žiadne peniaze na kúpu bytu si ich otec nepožičiaval, byt v T. kúpil ešte za slovenské koruny, za 50-tisíc Sk, počas manželstva ho predal. Pokiaľ ide o pôžičky od matky otca, tieto sú podľa jej názoru fiktívne. Otec nepredložil potvrdenie o výške odchodného a súd si v tomto smere mal vyžiadať relevantný doklad od bývalého zamestnávateľa otca. K úprave styku ešte matka dodáva, že podľa rozhodnutia od poslednej úpravy styku trávajú deti všetok čas so starou matkou a nie s otcom. Navrhuje preto podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie podal aj otec maloletých detí, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Myslí si, že ohľadom výšky výživného a osobnej starostlivosti o maloleté deti má rozhodovať Okresný súd Zvolen v konaní sp. zn. 8C/169/2010. Súd prvej inštancie vydaným rozhodnutím vyrobil dlh pre otca napriek tomu, že platí výživné od roku 2010 pre maloleté deti v nehoráznej výške spolu 500,- eur mesačne. Vytýka súdu prvej inštancie, že jeho návrh na zníženie výživného zamietol z dôvodu, že byt vo O. daroval svojej matke. Uvádza, že na to, aby si mohol odkúpiť služobný dvojizbový byt vo O., musel si v máji 2017 od matky požičať finančné prostriedky, a to v dobe, keď už matke dlhoval nemalé finančné prostriedky. Aby nemusel vracať svojej matke požičané finančné zdroje na kúpu služobného bytu, najlacnejším a optimálnym riešením pre zníženie jeho dlhu bolo by darovať matke s tým, že jej už nemusí nič vracať. Poukazuje tiež na rozsah svojich dlhov vo vzťahu k svojej matke, o čom predložil súdu prvej inštancie aj dôkazy. Ide o pôžičku finančných prostriedkov 4.700,- eur, 3.600,- eur, 2.500,- eur a napokon 3.000,- eur. Týmito dlhmi sa súd prvej inštancie nezaoberal. Taktiež poukazuje na to, že v októbri 2008 si od Y. A. požičal 820.000,- Sk, pôvodne na kúpu nehnuteľnosti, ale kúpa bytu sa neuskutočnila. V januári 2011 si od Y. A. požičal ďalších 9.450,-

eur na zabezpečenie bývania v mieste výkonu práce, keďže ceny nehnuteľností vzrástli, ale napokon z toho tiež nič nebolo, keďže bol nútený tieto finančné prostriedky postupne minúť na zaplatenie výživného pre maloleté deti, súdne poplatky, advokátov, cestovanie za deťmi a na súdne konania, bývanie v mieste výkonu práce, keďže jeho plat bol použitý na zabezpečenie bývania v mieste trvalého pobytu vo O. a na zabezpečenie udržania licencie leteckého personálu. Nevie, akého majetkového prospechu sa vzdal, keď si požičal finančnú hotovosť na kúpu nehnuteľnosti a aby nebol naďalej zadlžený za takto požičané financie nehnuteľnosť daroval a zároveň sa zbavil ďalších dlhov. Nerozumie tomu, ako mu vznikol dlh na výživnom, ktoré si vždy riadnym spôsobom plnil. Určené výživné vo vzťahu k jeho príjmu s ohľadom na deklarovaný rozsahu výdavkov z jeho strany považuje za neadekvátne. Má za to, že matka nie je schopná zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti bez toho, aby prostredníctvom súdov neprevádzala všetky jeho príjmy na svoju osobu, tak je nelogické rozhodnutie súdu o tom, že zamietol zmeniť osobnú starostlivosť o maloleté deti. Stále je zdôrazňované, že výživné pre maloleté deti má prednosť pred inými výdavkami povinného rodiča, povinný sa tak stáva otrokom, ktorý má iba platiť výživné stanovené súdom vo výške jeho príjmu a žiť pod mostom, nereflektuje sa na jeho pôžičky a pokiaľ maloleté deti nebudú mať 45 rokov a nebudú schopné sa samostatne živiť, až potom má začať splácať dlhy za súdneho konania, advokátov a pod.. Ak výživné pre maloleté deti má prednosť pred inými výdavkami povinného je zbytočné, aby sa súd zaoberal schopnosťami a možnosťami a majetkovými pomermi povinného, stačí celý jeho príjem a majetok prehlásiť za výživné na maloleté deti, keďže akákoľvek výška výživného na maloleté deti má prednosť pred akýmkoľvek výdavkami povinného. Pokiaľ ide o zníženie tvorby úspor, v tomto smere súd prvej inštancie rozhodol s účinnosťou od 1.2.2017, avšak to čo zaplatil na tvorbu úspor už od spomínaného dátumu do právoplatnosti rozsudku, otcovi nikto nevráti. Upozorňuje ďalej súd na to, že od roku 2010 súd nemienil upraviť styk otca s maloletými deťmi počas prázdnin a sviatkov a v tomto smere súd neprihliadal na jeho práva voči maloletým deťom. Nesúhlasí tiež s rozhodnutím súdu ohľadom oznamovacej povinnosti, či sa stretnutie s deťmi uskutoční a poukazuje v tejto súvislosti na jeho problémy pri stretávaní sa s maloletými deťmi, keď matka mu neumožňovala stretnutia s deťmi a v tejto súvislosti prebiehalo aj konanie na Okresnom súde v Humennom o výkon súdneho rozhodnutia. Poukazuje tiež na to, že aj stará matka má upravený styk s maloletými deťmi, čo vyplýva z rozsudku Krajského súdu Prešov sp. zn. 3CoP/25/2017, ak nepríde pre maloleté deti on, môže prísť pre nich stará matka, súdy neurčito stanovujú miesta stretnutí, a preto navrhuje miesto na odovzdanie a prevzatie maloletých detí tak, aby ním bolo určené miesto trvalého bydliska konajúcej sudkyne. Nevidí dôvod na to, aby si mal zabezpečovať bývanie v blízkosti maloletých detí v nadväznosti na argumentáciu súdu prvej inštancie, že byť vo O. daroval svojej matke, odpredajom bytu mohol získať finančné prostriedky na kúpu alebo prenájom bytu v blízkosti maloletých detí. Pýta sa, ako mal odpredať byt vo O., keď vlastníkom bol až v septembri 2017 a hneď znížil dlhy voči jeho matke darovaním tohto bytu. Súd odmietol zmeniť osobnú starostlivosť o maloleté deti a nezdôvodnil z pripojeného konania 19P/16/2016, správy orgánov kurately a súdneho znalca, ktoré opisujú správanie a praktiky matky maloletých detí. Súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, ignoroval jeho návrh vykonať dôkaz na preskúmanie duševného stavu matky a pozbavenie svojprávosti a ignoroval sa jeho návrh na zabezpečenie dôkazu od L. o tom, že vo svojich informačných databázach ma uloženú informáciu o tom, že matka si neželá, aby bol zdravotnou poisťovňou informovaný o čomkoľvek, čo sa týka jeho maloletých detí, keďže matka má v osobnej starostlivosti detí, poisťovňa mu neposkytne žiadne údaje, ktoré sa ich týkajú. Pýta sa, kedy bol pozbavený všetkých rodičovských práv a povinností okrem platenia výživného, a ak áno, v čom spočíva výhoda pre maloleté deti. V zmysle týchto dôvodov navrhol otec podanému odvolaniu vyhovieť.

5. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniam účastníkov konania opätovne zdôraznil, že situácia medzi matkou a otcom je už niekoľko rokov napätá, prakticky medzi nimi neexistuje žiadna komunikácia, z oboch strán sú podávané rôzne návrhy vo veciach výchovy a výživy maloletých detí a aj množstvo trestných oznámení. Vzťahy v rodine komplikuje aj fakt, že rodičia sú dlhodobo v rozvodovom konaní bez vyhliadok na konečné usporiadanie vzťahov v rodine k spokojnosti rodičov i maloletých detí. Kolízny opatrovník od začiatku odporúčal návrh matky na zmenu úpravy styku zamietnuť. To, že zo strany otca k stretnutiam s deťmi nedochádza, pretože podľa jeho slov mu vysoké výživné znemožňuje častejšie návštevy, by malo byť predmetom spoločnej úvahy rodičov o tom, či svojim konaním skutočne podporujú najlepšie záujmy detí. V rovnakých intenciách kolízny opatrovník vnímal aj návrh matky na zvýšenie výživného a neskôr návrh otca na zníženie výživného a zrušenie tvorby úspor. Akékoľvek zníženie výživného pre maloleté deti a zrušenie tvorby úspor nie je a nebude v najlepšom záujme maloletých detí. Kolízny opatrovník má prihliadať na najlepší záujem maloletých detí a v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nie je možné finančnú situáciu matky a maloletých detí vytrhávať z kontextu niekoľkoročných nezhôd rodičov v otázkach výchovy a výživy maloletých detí. V konaní poukazoval na

to, že posiaľ určené výživné považoval kolízny opatrovník za primerané a postačujúce, kde zdôrazňoval aj kritérium potenciality príjmu na strane matky, ktorá má objektívnu možnosť zamestnať sa a podieľať sa na výžive maloletých detí. Rozhodnutie súdu o povinnosti otca vopred matke oznámiť, či sa styk uskutoční, považuje za vecne správne a rovnako súhlasí aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie ohľadom návrhu na zmenu osobnej starostlivosti maloletých detí.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v §§ 65 - 67 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolania účastníkov opodstatnené nie sú.

7. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie mal dostatočným spôsobom preukázané okolnosti dôležité pre rozhodnutie o veci, vec správne právne posúdil a o veci aj správne rozhodol. Odvolací súd sa so závermi súdu prvej inštancie stotožňuje a na tieto poukazuje.

8. Ako je zrejmé z obsahu spisu, rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/27/2010-383 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 7.12.2010 č. k. 14CoP/44/2010-453, boli obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu mal. Q. sumou 150,- eur mesačne a suma 100,- eur mesačne bola určená na tvorbu úspor maloletej. Otcovi sa uložila povinnosť prispievať na výživu mal. T. sumou 150,- eur mesačne a suma rovnako 100,- eur mesačne bola určená na tvorbu úspor. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.1.2011.

9. Rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 6.6.2014 č. k. 10P/93/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 15.10.2014 č. k. 4CoP/25/2014-342, sa rozhodlo o stretávaní sa otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stykať sa s nimi každý páry víkend v sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 10:00 hod. do 17:00 hod. počas prvých štyroch mesiacov od právoplatnosti rozsudku a po uplynutí tejto lehoty každý páry víkend od soboty od 10:00 hod. do nedele do 17:00 hod. s tým, že matka je povinná deti na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať ich otcovi pri fontáne na Námestí slobody v X. v stanovenom čase a otec je povinný po uplynutí času stretávania sa matke deti na tomto mieste odovzdať.

10. Predovšetkým je potrebné konštatovať, že námietka otca ohľadom nedostatku miestnej príslušnosti Okresného súdu v Humennom na konanie o predmetnej veci, opodstatnená nie je. Je totiž zrejmé, že otec už podal námietku nepríslušnosti konajúceho súdu v zmysle § 105 ods. 1 O.s.p. v znení platnom do 30.6.2016 a o tejto námietke rozhodoval Okresný súd Humenné uznesením z 12.10.2015 č. k. 10P/196/2014-25 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 11.2.2016 č. k. 19CoP/2/2016-163 s tým, že námietka otca bola zamietnutá. Pri rozhodovaní o námietke otca o miestnej nepríslušnosti konajúceho súdu bolo konštatované, že vzhľadom na súčasné trvalé bydlisko maloletých detí v obvode Okresného súdu Humenné, a to už niekoľko rokov, je na predmetné konanie o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom miestne príslušný Okresný súd Humenné. Konanie o rozvod manželstva rodičov maloletých detí právoplatne ukončené nie je. Je zrejmé, že právne veci maloletých detí Q. a T. T. rozhodoval Okresný súd v Humennom od roku 2013 a nezanedbateľné je aj to, že rozhodnutím súdu boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Bolo tak konštatované, že vychádzajúc z ust. § 88 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v znení platnom do 30.6.2016 je založená miestna príslušnosť Okresného súdu v Humennom, maloleté deti na základe rozhodujúcich skutočností majú svoje bydlisko v obvode tohto okresného súdu, a preto jeho miestna príslušnosť v danej veci je daná.

11. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 62 ods. 1 - 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možná len na návrh.

Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania prvého rozhodnutia súdu s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je podstatná zmena pomerov, či už na strane maloletých detí alebo na strane rodičov. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek detí a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov na zabezpečovanie ich potrieb, zmena zdravotného stavu, nástup detí do školy vyššieho stupňa, zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov, príp. zmena počtu vyživovaných osôb u rodičov.

16. Posúdením všetkých zmien v pomeroch účastníkov konania, ku ktorým došlo od poslednej úpravy výživného sa sleduje zámer, aby súd mohol vyhodnotiť, či skutočne došlo k takej zmene pomerov účastníkov konania, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Vyživovaciú povinnosť voči deťom majú obaja rodičia, pričom platí, že súd individuálne skúma schopnosti, možnosti a majetkové pomery každého z rodičov. Pod pojmom „schopnosti a možnosti“ sa nerozumie len čistý priemerný mesačný príjem rodiča (mzda a ostatné príjmy za predchádzajúci kalendárny rok), ale súd komplexne posudzuje schopnosti a možnosti povinného rodiča. Je tomu tak z dôvodov, aby sa rodič nemohol zbavovať vyživovacej povinnosti voči deťom, napr. tým, že príjme finančne nevýhodnejšie zamestnanie alebo sa stane dobrovoľne nezamestnaným, príp. sa zbavuje svojho majetku.

17. Možnosti a schopnosti rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávnených detí. Odôvodnenosť potrieb detí vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k deťom, ktoré možno očakávať. Miera potrieb detí je rôzna, závisí od veku, duševnej a fyzickej vyspelosti, ich zdravotného stavu a pod.. Mesačné náklady na dieťa predstavujú všetky výdavky, ktoré zabezpečujú aspoň základné potreby dieťaťa, ako napr. strava, ošatenie, zdravotná starostlivosť a samozrejme, ak to dovoľujú majetkové pomery rodičov, dieťa má nárok aj na ďalšie plnenia zo strany rodičov a do úvahy je tiež potrebné vziať náklady matky, s ktorou maloleté deti žijú, na bývanie, energie v domácnosti, platenie poisťného a pod..

18. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že v čase poslednej úpravy výživného vo vzťahu k maloletým deťom situácia bola taká, že otec pôsobil ako profesionálny vojak s priemerným čistým príjmom 1.759,28 eur, matka z vykonávanej pracovnej činnosti dosahovala príjem 693,33 eur mesačne a pokiaľ ide o maloleté deti, mal. Q. mala 4 roky a mal. T. 2 roky.

19. Od tohto obdobia došlo nepochybne k zmene pomerov tak na strane maloletých detí, ako aj u oboch rodičov. Matka maloletých detí je od septembra 2012 vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nie je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, poberá rodinné prídavky na dve deti vo výške 47,04 eur a manželské výživné v sume 60,- eur mesačne. Náklady na bývanie matky spolu s maloletými deťmi v prenajatom byte predstavujú sumu 300,- eur mesačne s tým, že matke v jej súčasnej situácii vypomáha finančne aj jej matka. Mal. Q. je žiačkou 6.ročníka základnej školy, mal. T. navštevuje 4.ročník základnej školy, s čím nepochybne súvisí nárast výdavkov potrebných na zabezpečovanie s tým súvisiacich potrieb maloletých detí. Okrem toho matka uhrádza náklady na obedy maloletých detí, poplatky za družinu pre

mal. T., náklady na školský fond, výlety, poplatky za umeleckú školu, ktorú navštevujú obe maloleté deti a na ďalšie mimoškolské aktivity popísané matkou v prvoinštančnom konaní.

20. Pokiaľ ide o otca, tento ako profesionálny vojak v služobnom pomere v roku 2015 dosahoval priemerný čistý mesačný príjem 1.977,99 eur a v roku 2016 tento príjem predstavoval sumu 1.942,52 eur netto mesačne. V priebehu tohto konania otec požiadal o prepustenie zo služobného pomeru profesionálneho vojaka, ktorý splnil podmienky nároku na výsluhový dôchodok a I. Y. G. vydal personálny rozkaz č. XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, ktorým bol S. I. T. dňom XX.X.XXXX prepustený zo služobného pomeru profesionálneho vojaka. S účinnosťou od 1.2.2017 bol otcovi priznaný výsluhový dôchodok vo výške 1.304,53 eur mesačne. K výdavkom otca patria splátky úveru v Z. po 138,75 eur mesačne, uhrádza poplatky za nájom a platby spojené s užívaním bytu v R.. Poukazoval na rozsah cestovných výdavkov v súvislosti so stretávaním sa s maloletými deťmi, rovnako otec uvádzal, že spláca pôžičky od svojej matky a od príbuzného pána A.. V súvislosti s ukončením služobného pomeru otca bolo tomto vyplatené odchodné vo výške 26.341,35 eur.

21. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

22. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie a správne porovnal majetkové pomery oboch rodičov, ako aj odôvodnené potreby oprávnených detí v čase poslednej úpravy výživného a v súčasnosti. Je zrejmé, že od doby predchádzajúcej úpravy výživného do času podania návrhu na začatie tohto konania uplynulo obdobie viac ako 4 rokov, maloleté deti sú vekovo podstatne staršie, začali navštevovať základnú školu. V súvislosti s ich dospievaním nepochybne dochádza k nárastu výdavkov potrebných na zabezpečovanie ich výživy, školských potrieb, ako aj viacerých mimoškolských aktivít. Rovnako príjem otca v období rokov 2015 a 2016 bol vyšší ako v predchádzajúcom období, s účinnosťou od februára 2017 poberá výsluhový dôchodok v spomínanej sume 1.304,53 eur mesačne a v tejto súvislosti nemožno opomenúť vyplatené tzv. odchodné. Pokiaľ otec poukazoval na potrebu uhrádzania pôžičiek, ktoré mu boli poskytnuté od jeho príbuzných a v tejto súvislosti sa rozhodol aj darovať byt svojej matke, je potrebné zdôrazniť, že výdavky rodičov na svoje vlastné zabezpečenie sú vo vzťahu k plneniu vyživovacej povinnosti druhoradé. Každý rodič má povinnosť zabezpečiť výživu svojich detí a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich potrieb. Uvedenú skutočnosť správnym spôsobom vyhodnotil aj súd prvej inštancie a opodstatnene rozhodol o čiastočnom zvýšení bežného výživného v prospech oboch maloletých detí. Deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. V konaní rozhodne neboli zistené dôvody, pre ktoré by malo byť výživné pre maloleté deti určené v matkou požadovanom rozsahu po 300,- eur mesačne. Takto požadované výživné nezodpovedá aktuálnym potrebám maloletých detí s ohľadom na ich vek a pokračujúcu školskú dochádzku na základnej škole. Pokiaľ ide o matku, súd prvej inštancie správne zohľadnil jej podiel osobnej starostlivosti o maloleté deti, ktoré však už v súčasnosti navštevujú školské zariadenia a v tejto situácii matke nič nebráni, aby sa zamestnala a takýmto spôsobom sa podieľala na výžive maloletých detí, na čo v konaní poukazoval aj kolízny opatrovník. Súd prvej inštancie tiež správne poukázal na to, že v súčasnosti sa zvyšujú náklady maloletých detí predovšetkým v súvislosti s návštevou školy a ich viacerými mimoškolskými aktivitami, úspory maloletých detí sú vytvorené v sume po 8.000,- eur pre každé z nich, čo bolo opodstatnene súdom prvej inštancie zohľadnené v znížení príspevku na tvorbu úspor na sumu po 50,- eur mesačne, keďže s pokračujúcim vekom detí je potrebné zabezpečovať predovšetkým ich aktuálne potreby. Dĺžné výživné súd prvej inštancie správne ustálil s ohľadom na zvýšenie bežného výživného v období od podania návrhu na začatie konania do rozhodnutia súdom prvej inštancie pre každé z maloletých detí samostatne a s prihliadnutím na majetkové a príjmové pomery otca, ktorému bolo vyplatené aj odchodné pri ukončení služobného pomeru, súd prvej inštancie poskytol dostatočnú lehotu na jeho úhradu.

23. Súd prvej inštancie správne rozhodol aj o návrhu otca na zmenu výchovného prostredia u maloletých detí, keď je potrebné poukázať predovšetkým na zistenia kolízneho opatrovníka, podľa ktorých je zrejmé, že matka má vytvorené podmienky pre starostlivosť o maloleté deti, ktoré veľmi dobre prosperujú po každej stránke a samotné v konaní vyjadrili názor, že chcú zostať u matky. V konaní tak neboli zistené relevantné dôvody, pre ktoré by bolo potrebné zmeniť doterajšie výchovné prostredie u maloletých detí.

24. Rovnaký záver platí aj pri hodnotení matkou podaného návrhu na zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi. Je totiž v záujme maloletých detí, aby sa s otcom stretávali a aby medzi nimi mohli byť upevňované vzájomné citové väzby. V záujme naplnení vzťahu otca s maloletými deťmi je prospešné, aby sa stretávali podľa určených podmienok, keďže rodičia sa dohodnúť nevedia, ich vzťahy sú poznačené predchádzajúcimi konfliktami, pre ktoré spolu vôbec nevedia komunikovať, čo je len na neprospech maloletých detí. Je úlohou oboch rodičov, vzhľadom na záujem maloletých, vytvárať priaznivé podmienky na realizáciu určeného styku. Odvolací súd zdôrazňuje, že úloha oboch rodičov je v živote maloletých detí nezastupiteľná a záujmom dieťaťa je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa. V konaní neboli zistené dôvody na to, aby otec ako rodič, v ktorého priamej starostlivosti maloleté deti nie sú, sa s deťmi stretával len vo veľmi obmedzenom rozsahu. Oznamovacia povinnosť otca o tom, či stretnutie s maloletými deťmi bude realizované alebo nie súvisí s tým, aby nedochádzalo medzi rodičmi k nedorozumeniam v prípade, ak sa stretnutie z dôvodov na strane otca nebude možné uskutočniť.

25. S poukazom na všetky uvádzané dôvody odvolací súd hodnotí preskúmaný rozsudok spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania ako vecne správny, preto ho potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p..

26. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).